

REPORT NO. 2007 / 112

Student Attrition in Distance Education

Studieavbrott vid distansutbildning

HANS B. JUNEBY

Department of Applied Information Technology

IT UNIVERSITY OF GÖTEBORG (GOTHENBURG)

CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND GÖTEBORG UNIVERSITY

Göteborg (Gothenburg), Sweden 2007

Student Attrition in Distance Education

HANS B. JUNEBY

© HANS B. JUNEBY, 2007.

Report no 2007:112

ISSN: 1651 – 4769

Department of Applied Information Technology

IT University of Göteborg (Gothenburg)

Chalmers University of Technology and Göteborg University

P O Box 8718

SE – 402 75 Göteborg

Sweden

Telephone + 46 (0)31-772 4895

Göteborg (Gothenburg), Sweden 2007

Student Attrition in Distance Education

HANS B. JUNEBY

Department of Applied Information Technology

IT University of Göteborg (Gothenburg), Sweden

Chalmers University of Technology and Göteborg University

SUMMARY

The number of college students increased greatly in Sweden during a 20-year period, but has declined since 2004. At the same time the number of distance education students has tripled since 1996. More than 20% of the students in Sweden now choose distance education, with a student population where 42% are older than 34 years of age, compared to 18% of the campus-based students.

The average European college student dropout rate is about 40%, which is very close to the Swedish on-campus (38%) and traditional off-campus (39%) dropout rates. An increasing number of the distance education students, now more than 70%, choose IT-supported, Internet based distance education, but the problem is that this increasingly popular choice has resulted in an average dropout rate of 58%. The master's degree program in this study had reached a dropout rate of 75% at the end of the first academic year. 80% of the dropouts occurred during the first semester and 20% during the second semester.

The present study set out to identify the main reasons for this high dropout rate by means of an 18-point questionnaire, designed for a student survey that was conducted during a summer month. The answers revealed that the choice of distance education was mostly influenced by the prospective student's work situation (61%) and/or the ability to study at their own pace (43%). The main reasons for the high dropout rate of 75% in this graduate program appear to be a perceived lack of time as well as internal and external factors with a negative influence on student motivation, such as a lack or insufficiency of the following factors: Teacher communication, participation, support and feedback. Student peer communication and support.

It is suggested that introducing a program of continuous intervention, e.g. in the form of organized voluntary student peer support, as well as encouraging greater teacher participation, should be tried as possible means of strengthening student motivation and thereby reducing the high dropout rate. The results of such an intervention could be studied and evaluated in a prospective study.

The report is written in Swedish.

Key words: distance education, student attrition, student dropout rate, distansutbildning, studieavbrott, studieavhopp

Studieavbrott vid distansutbildning

HANS B. JUNEBY

Institutionen för tillämpad informationsteknologi

IT-universitetet i Göteborg

Chalmers / Göteborgs universitet

SAMMANFATTNING

Antalet högskolestudenter i Sverige ökade kraftigt under en 20-årsperiod, men nu har det totala antalet studenter på högskolan minskat sedan 2004. Samtidigt har antalet distansstudenter trefaldigats sedan 1996. Mer än 20% av studenterna i Sverige väljer nu att läsa på distans, med en studentpopulation där 42% är äldre än 34 år, jämfört med 18% av de campusbaserade studenterna.

Andelen studieavbrott inom EU uppgår till ca 40%, vilket kan jämföras med 38% avhopp i Sverige bland studenter i reguljär campusbaserad utbildning och 39% för studenter i traditionell distansutbildning. Mer än 70% av distansstudenterna väljer IT-stödd distansutbildning som har den högsta andelen studieavbrott, vilket nu uppgår till 58% i Sverige. Magisterprogrammet i denna studie hade en avbrottsfrekvens på 75% vid slutet av det första läsåret. 80% av avhoppet inträffade under den första terminen och 20% under den andra terminen.

Denna studie syftar till att identifiera de främsta orsakerna till den höga avbrottsfrekvensen med hjälp av en nätbaserad enkät med 18 frågor, som genomfördes under en sommarmånad. Svaren visar att valet av distansstudier främst påverkades av studentens arbetsförhållanden (61%) och/eller möjligheten att studera i sin egen takt (43%). Viktiga bidragande orsaker till att många studenter väljer att hoppa av sina studier är tidsbrist, samt inre och yttre faktorer som negativt påverkar motivationen, t ex brist på kommunikation, deltagande, stöd och återkoppling (feedback) från lärarna och bristfälliga kontakter med andra studenter.

Förslagsvis kan man pröva ett program med kontinuerliga och kraftfulla åtgärder, t ex i form av ett organiserat frivilligt kamratstöd bland studenterna, kombinerat med att man främjar ett mer aktivt deltagande från lärarnas sida, som viktiga bidrag till att stärka motivationen och därmed minska risken för avbrott. Resultatet av dessa åtgärder kunde studeras och utvärderas i en prospektiv studie.

The report is written in Swedish with summaries in English and Swedish.

Innehållsförteckning

1 Inledning	7
1.1 Syfte	8
1.2 Frågeställningar	8
1.3 Avgränsningar	8
2 Problemområde	9
2.1 Distansutbildning	11
2.2 Studieavbrott	12
3 Metod	17
3.1 Genomförandet av enkäten	17
3.2 Frågornas innehåll och utformning	18
4 Resultat	20
4.1 Kursdeltagarnas kön	20
4.2 Åldersfördelning	21
4.3 Civilstånd	22
4.4 Valet av distansstudier	22
4.5 Studieavbrott	23
4.6 Motivationens betydelse	24
4.7 Feedback	25
4.8 Studiesociala villkor	26

5 Diskussion	27
5.1 Valet av distansstudier	27
5.2 Studieavbrott	27
5.3 Förebyggande åtgärder	28
5.5 Slutsatser	29
6 Referenser	30
Bilaga 1: Enkätens utformning	34
Bilaga 2: Svar på enkäten	37

Studieavbrott vid distansutbildning

Hans B Juneby

1 Inledning

Demokratiseringen av den högre utbildningen i Europa har totalt lett till en stor ökning av antalet studenter, utan att organisationen och levnadsförhållandena vid universiteten i grunden förändrats. Detta har bidragit till en hög andel studieavbrott, som i genomsnitt uppgår till ca 40% inom EU. (COM 2003:58)

Antalet högskolestudenter i Sverige ökade kraftigt under en 20-årsperiod, men nu har det totala antalet studenter på högskolan minskat under de två läsåren 2004/05 och 2005/06, enligt uppgifter från Högskoleverket och SCB. Samtidigt har antalet distansstudenter trefaldigats sedan läsåret 1996/97. Lsåret 2005/06 valde över 82 000 studenter att läsa på distans, vilket betyder att mer än var femte student nu läser på distans. Mer än 70% av distansstudenterna läser via Nätuniversitetet och drygt 40% är äldre än 34 år, jämfört med 18% av de campus-baserade studenterna. (HSV 2007, SCB 2007)

I oktober 2006 kom det en rapport om att IT-universitetet är värst drabbat av minskat studentantal av alla fakulteterna vid Göteborgs universitet. Minskningen började redan 2005, men att den skulle fortsätta med sådan kraft även 2006 kommer som en överraskning då det nu demografiskt borde vara fler sökande, enligt Jan Smith, dekan vid IT-universitetet sedan 1 juli 2006. (GU Journalen 2006-10-11)

Problemet ökar genom att många som antas till IT-universitetets kurser och utbildningar inte fullföljer sina studier fram till examen. Magisterprogrammet som ingår i denna studie har efter det första året ett bortfall på 75% av de från början antagna studenterna, vilket varken kan vara bra för de berörda studenterna, lärarna eller universitetets administratörer.

1.1 Syfte

Denna studie syftar till att beskriva den generella problematiken kring studieavbrott och utifrån detta diskutera åtgärder som skulle kunna minska avhopp. Som ett empiriskt exempel har jag valt att studera problemet med studieavbrott vid IT-universitetet i Göteborg, undersöka bakomliggande orsaker, samt föreslå åtgärder som man kan vidta för att försöka komma till rätta med problemet.

1.2 Frågeställningar

1. Vilka motiv för distansstudier anger de studerande?
2. Vilka skäl för avbrott anger de studerande?

1.3 Avgränsningar

Studien avgränsas i omfattning till det material som blir tillgängligt fram till september 2007. Tonvikten ligger på att presentera en kort översikt av den aktuella vetenskapliga litteraturen inom problemområdet, kartlägga omfattningen av problemet med studieavbrott vid IT-universitetet, undersöka de bakomliggande orsakerna, samt föreslå åtgärder som man kan vidta för att minska avhopp.

2 Problemområde

Studieavbrott vid distansutbildning är ett stort globalt problem, särskilt inom den högre utbildningen vid högskolor och universitet. Sedan 1970-talet har forskningen inom området identifierat en lång rad faktorer som kan tänkas spela en större eller mindre roll för om en student skall hoppa av eller fullfölja en kurs och/eller en hel utbildning. De flesta studierna har utförts i USA och de har främst inriktat sig på att utforska förhållandena under det första läsåret på högskolan. (Grayson & Grayson 2003, Seidman 2005)

Forskare har ofta publicerat delvis motstridiga uppgifter, som i regel kan förklaras av att många studier endast har undersökt en eller ett fåtal faktorer, vilka man sedan har tillskrivit alltför stor betydelse. Många är ändå överens om att vissa faktorer har större betydelse, medan andra faktorer sannolikt spelar en relativt underordnad roll i sammanhanget. Man är också ganska överens om att olika faktorer ofta kan samverka och inbördes påverka varandra. (Bourdages & Delmotte 2001, Morgan & Tam 1999)

Många forskare anser att studenternas förmåga att samverka inom ramen för en lärgemenskap har en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna (Bernard & Amundsen 1989, Bertrand *et al.* 1994, Gibson 1996, Kelly 1993, Visser 1998).

Nagi och Sassani (2003) framhåller betydelsen av de tre främjande faktorerna pedagogik, kollaboration och teknik inom distansutbildning. Enligt denna studie beror det stora antalet studentavhopp på de pedagogiska, tekniska och sociala brister som har uppstått vid överföringen av undervisningen från den traditionella klassrumsmiljön till en helt teknikbaserad distansutbildning. Ovana lärare saknar de pedagogiska erfarenheterna som krävs för att distribuera kunskap på distans. Utan former för kollaboration och en känsla av social interaktion i studiemiljön förblir distansutbildning en isolerad aktivitet, enligt studiens författare.

Distansutbildning kan medföra en känsla av isolering som försvagar motivationen och därför ofta utgör en viktig anledning till studieavbrott enligt Pithers & Twyford (2000). Alla påverkas naturligtvis inte lika negativt av den relativa isoleringen. Det finns några som väljer distanskurser därför att de föredrar att studera i sin egen takt utan regelbunden kontakt med sin lärare och sina studiekamrater.

Studiesociala miljöer där studenten känner trygghet, tar ansvar och blir inspirerade ger positiva effekter på lärandet och minskar även avhopsbenägenheten, enligt Svensson (2002) och Rovai (2002).

Keller (1983) framhåller motivationens betydelse för att motverka den känsla av isolering som lätt kan uppstå vid distansutbildning. Giles (1999) betonar också betydelsen av studenternas motivation, särskilt vid IT-stödd distansutbildning. Clark (1998) framhåller att uthållighet i studierna är ett uttryck för en god studiemotivation.

Kennedy (2000) beskriver hur olika inre och yttre faktorer påverkar motivationen, som i sin tur har avgörande betydelse för studentens benägenhet att genomföra sina distansstudier. Morgan & Tam (1999) har t ex visat att studenten behöver uppleva ett meningsfullt samband mellan en kurs och det personliga målet för utbildningen.

Kember (1989, 1995) anpassade Tintos analytiska modell av hur man bl a kan öka studenternas studiemotivation och uthållighet. Medan Tinto (1975) arbetade med unga heltidsstuderande campus-baserade studenter, så var Kember mest intresserad av något äldre vuxna, med en betoning på hur man kan kombinera deltidstudier på distans med arbete, familj och andra sociala aktiviteter.

Tinto (1998) menar att den kollaborativa pedagogiken kan hjälpa studenterna att införlivas i ett socialt och akademiskt sammanhang som motverkar studieavbrott.

Tinto (2005) har byggt vidare på sin tidigare forskning och utvecklat en modell för *Institutional Action* med fokus på akademiskt, socialt och ekonomiskt stöd till det första årets studenter på högskolan. Han framhåller betydelsen av *feedback* från institutionens personal, samt akademiskt och socialt engagemang (*involvement*).

(Carnevale 2000), framhåller betydelsen av distansutbildningens kvalitet: ”*High student attrition in distance education is frequently discussed as a side effect of poor quality in the online classroom.*” Studenter som genomför sin kurs med godkänt resultat är mer nöjda med kursen än de studenter som hoppat av på grund av att studieformen eller kursupplägget inte passade. ”*Either the students thoroughly enjoy the course and benefits, or they disappear*”, enligt Lindh & Soames (2004).

Garland (1993) har visat att välmotiverade studenter genomför sina studier framgångsrikt därför att de kan övervinna svårigheter och anpassa sig till förändringar i sin livssituation.

Linnenbrink & Pintrich (2002), och Pintrich (2003) framhåller motivationens stora betydelse för att uppnå akademisk framgång. Ur ett socialkognitivt perspektiv kan man betrakta motivationen som ett multidimensionellt fenomen som förändras enligt de rådande omständigheterna. Studentens upplevelse av självtillräcklighet och självbestämmande har stor betydelse för att stärka motivationen.

Brist på motivation är en primär orsak till studieavbrott enligt Kim (2004), som samtidigt efterlyser mer forskning inom detta område:

”Distance education studies suggest that a lack of learner motivation is a primary cause of attrition, along with time issues. Given the higher levels of attrition in online learning, motivating learners is seen as an important focus for designers and teachers. However, little research has focused on motivation in online learning.”

Motivationen och olika faktorer som påverkar den framträder som en viktig gemensam nämnare i rapporter från många vetenskapliga studier om de bakomliggande orsakerna till studieavbrott. Man kan säga att motivationen är den röda tråden som förbinder de många bidragande faktorerna som tillsammans har en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna.

2.1 Distansutbildning

Enligt den redan omnämnda rapporten från SCB (2007) har antalet studenter i distansutbildning nästan trefaldigats, från 28 400 läsåret 1996/97 till 82 300 läsåret 2005/06, vilket betyder att mer än var femte student nu läser på distans. Det faktum att 42% av distansstudenterna var äldre än 34 år visar på en stor ökning av intresset för och/eller behovet av ett livslångt lärande.

Andelen distansstudenter varierade kraftigt mellan olika lärosäten under läsåret 2005/06, från 4% vid Stockholms universitet till 68% vid Mittuniversitetet. Göteborgs universitet hade 13% distansstudenter, varav 70% var kvinnor och 30% män.

Flera faktorer medverkar till att allt fler studenter väljer distansstudier i stället för campus-baserade studier. De fyra främsta faktorerna enligt UCERs motivstudie (Mårad, G. & Westerberg, P. 2006 a) är följande:

- *Jag vill utnyttja möjligheten att studera i min egen takt*
- *Jag kan inte studera på något annat sätt på grund av mitt arbete*
- *Jag bor långt från närmaste studieort*
- *Jag kan inte studera på något annat sätt på grund av min familjesituation*

2.2 Studieavbrott

Andelen studieavbrott inom EU uppgår till ca 40% enligt en rapport från Commission of the European Communities (COM 2003:58). Detta kan jämföras med 38% avhopp bland svenska studenter i reguljär campusbaserad utbildning och 39% för svenska studenter i traditionell distansutbildning. IT-stödd distansutbildning har den högsta andelen studieavbrott i Sverige, 58% enligt UCER 2006.

Vilka faktorer leder fram till att så många väljer att hoppa av sina studier? Här följer några citat från två UCER rapporter som belyser en del av dessa faktorer (Mårad, G. & Westerberg, P. 2006 a & b). Citaten har delats in i olika kategorier och följs sedan av mina egna kommentarer.

2.2.1 Allmänna synpunkter

- *IT-stödd distansutbildning passar inte alla individer eller alla situationer. Utbildning, tidigare studievana och studentens egen motivation är faktorer som är av betydelse.*
- *Det var vanligare att studenterna gjorde avbrott på utbildningar inom humaniora och teologi, juridik och samhällsvetenskap samt naturvetenskap och teknik. Studenterna inom vård och omsorg, medicin och odontologi respektive estetiska ämnen gjorde däremot studieavbrott i mindre utsträckning.*
- *I ett livslångt lärandeperspektiv behöver emellertid den traditionella synen på studieframgång, det vill säga att "ta poängen", inte längre vara lika central.*

Studenterna inom hälsosektorn och estetiken har uppenbarligen en starkare motivation att avsluta sina studier än studenterna inom andra områden. Det kan bero på olika orsaker, t ex att utbildningen är ett led i den professionella vidareutvecklingen mot intressantare och mer stimulerande arbetsuppgifter med större ansvar och mer personlig tillfredställelse. Andra kanske deltar i kurser för personlig utveckling och tillfredställelse utan några större ambitioner att samla formella studiemeriter i form av poäng och examina. Ett livslångt lärande kan vara ett sätt för många äldre studenter att stimulera sin intellektuella kapacitet i kombination med de sociala kontakterna som interaktionen med andra studenter medför, vilket kan bidra till att stärka personens sociala nätverk.

2.2.2 Sociala faktorer

- *Studiesociala miljöer där studenten känner trygghet, ansvarstagande och inspireras ger en positiv effekt på lärandet och minskar avhopsbenägenheten*
- *Studiemotivation och stöd från familj och vänner är faktorer som ökar chansen att en student fullföljer sin utbildning.*
- *De NÅT-studenter som hade familj var också de något mer benägna att avbryta studierna. Bland de tillfrågade studenterna var det något fler kvinnor än män som valde att fullfölja sina studier.*
- *Attityd- och erfarenhetsstudien visade att en del studenter ansåg att det var lättare att hoppa av en IT-stödd distanskurs jämfört med en campuskurs, bland annat på grund av brist på studiesocialt sammanhang och liten kontakt med lärare.*

Sociala faktorer kan uppenbarligen ha en avgörande betydelse för att skapa den studiemotivation, trygghet, ansvar och inspiration som ökar chansen att en student fullföljer sin utbildning. Paradoxalt nog kan familj och vänner antingen hjälpa till att skapa en positiv studiesocial miljö, som befrämjar lärandet och minskar avhopsbenägenheten; eller de kan göra det svårt för studenten att fullfölja sina studier, genom att skapa konflikter och göra orimliga anspråk på tid och uppmärksamhet för andra konkurrerande aktiviteter.

Något fler kvinnor än män valde att fullfölja sina studier, vilket skulle kunna betyda att de är mer uthålliga och målinriktade än de manliga studenterna, eller kanske att männen i deras liv är mer positiva till kvinnornas studier jämfört med den omvända situationen. Detta skulle vara ett intressant ämne att studera utifrån ett genusperspektiv.

2.2.3 Kontakten med läraren

- *Kommunikationen, särskilt med läraren, är en viktig ingrediens i IT-stödd distansutbildning. Detta kan vara en viktig anledning till varför lärare oförändrat upplever en stor press på att vara tillgängliga för studenterna. Varför den lyfts fram som särskilt viktig kan finnas olika anledningar till.*
- *En kan vara att kontakten lärare och student idag innehåller stora brister. Exempelvis bör kontakten lärare och student i högre grad handla om att lärare uppmuntrat till dialog, deltagareaktivitet eller medling av diskussioner på nätet än vad den många gånger gör idag.*
- *Läraren är oerhört central i utbildningar som går på distans med IT-stöd. Kontakten med lärarna upplevs av många studenter som viktigare på IT-stödda distanskurser än på campuskurser. Kommunikationen mellan lärare*

och studenter har stor betydelse som utbildningsstöd. Centralt mellan lärare och studenter upplevs vara närvaro och återkoppling.

- *All kontakt oavsett om det är med lärare eller kurskamrater är viktig för att stödja lärandet och deltagande. Den torde även minska risken för att studenten känner sig isolerad, särskilt då utbildningen inte innehåller några fysiska sammankonster.*

Det rapporteras att kontakten mellan lärare och studenter ofta upplevs som viktigare på IT-stödda distanskurser än på campus-baserade kurser. Läraren spelar en central roll i skapandet av en positiv studiemiljö som inspirerar till en god studieaktivitet och ökar chansen att studenterna fullföljer sin utbildning. Läraren skall alltid vara öppen för kommunikation med studenterna, vara tillgänglig, uppmuntra till dialog, främja deltagaraktiviteten och diskussionerna på nätet, samt inte minst visa sin närvaro och ge återkoppling (feedback).

Vad kan man göra för att förbättra den viktiga kontakten mellan lärare och student? Det första steget måste vara att inse hur viktig denna kontakten är för att stödja lärandet och studentens aktiva deltagande, vilket kan leda till slutsatsen att man måste ägna mer tid till att ge det stöd som många studenter behöver för att framgångsrikt genomföra sina studier i stället för att ge upp och avbryta studierna.

2.2.4 Kontakten med andra studenter

- *Kontakten med andra studenter anses också vara viktig, dock inte lika viktig som kontakten med läraren. Studier visar att kurskamrater har betydelse och en positiv inverkan på tillfredsställelse och motivation vilket kan stödja läroprocessen i en IT-stödd distansutbildning.*
- *Kurskamrater är också ett utbildningsstöd som tillmäts stor betydelse. Kurskamrater kan vara värdefulla såväl ur ett lärandeperspektiv, där man lär med och av varandra, som ur ett mer socialt perspektiv.*
- *En del av dem som hade hoppat av sin utbildning menade att en anledning varit att kontakten med andra studenter var bristfällig eller att de inte känt sig delaktiga medan andra studenter menade att det varit för många grupparbeten och fysiska sammankonster.*

Kontakten med andra studenter kan leda till att det bildas en lärgemenskap där man kan få uppleva delaktighet, motivation, inspiration och stöd i läroprocessen, samtidigt som det skapar en god studiesocial miljö. Bristfälliga kontakter med andra studenter är en bidragande orsak till att en del studenter väljer att hoppa av sina

studier. Därför behöver man vidta åtgärder för att stärka kontakten mellan studenterna genom väl fungerande kommunikationskanaler, gärna i kombination med fysiska sammankomster och/eller online-möten där deltagarna får bättre möjligheter att lära känna varandra och etablera väl fungerande lärgemenskaper, exempelvis en CoP (Community of Practice) enligt Wenger (1998 & 2002), eller CSCL (Computer Supported Collaborative Learning) enligt Wegerif (2005).

2.2.5 Brist på tid och motivation

- *Ett skäl till varför NÄT-studenterna valde att avbryta sina studier var tidsbrist.*
- *Studenter som hade hoppat av sin kurs angav att det fanns något som skulle få dem att fullfölja kursen. Flertalet studenter talade om faktorer som mer tid och ett annat kursupplägg.*
- *Andra skäl till avhopp var arbete vid sidan av studierna, parallella studier samt brist på motivation. Flertalet av de tillfrågade studenterna angav fler än ett skäl till varför de hade valt att hoppa av studierna.*
- *Framförallt studenter som läste en annan kurs parallellt med Nätuniversitetskursen hoppade av sina studier*

Det finns säkert tidsoptimister som påbörjar en IT-stödd distanskurs och sedan upptäcker att tiden inte räcker till på grund av alltför många andra högre prioriterade aktiviteter som familj, arbete, fritidsintressen, andra kurser osv. Det är nog ofta en fråga om hur stark motivationen är att fullfölja en kurs eller utbildning, vilket i sin tur är baserat på en rad personliga och/eller arbetsrelaterade faktorer som leder till en viss prioritering. Då kan det hända att kursen upplevs ha en lägre prioritet än andra aktiviteter, vilket leder till att studenten hoppar av kursen.

Ett sätt att försöka komma till rätta med denna typen av problem är att ge en mer realistisk bild av den tid och grad av motivation som krävs för att genomföra i en viss kurs redan i kursbeskrivningen för att därigenom ge alla intresserade en bättre möjlighet att avgöra om man skall söka till kursen eller inte.

2.2.6 Studentspegeln

Högskoleverkets undersökning om olika kvalitetsaspekter inom den svenska grundutbildningen kallas Studentspegeln. Den utgår från studenternas perspektiv och bygger på en enkätundersökning som i huvudsak är en upprepning av motsvarande undersökning 2002. Enkäten skickades ut i slutet av april 2006 till 11 119 studenter vid

alla landets högskolor, exklusive de konstnärliga högskolorna. Undersökningen är tänkt som ett komplement till det svenska kvalitetssäkringssystemet.

Rapporten från Högskoleverket (2007:20 R) påvisar bl a stora brister i lärarstödet. Enligt rapporten uppger knappt 50% av studenterna att lärarna i hög eller mycket hög grad stimulerat dem till att ta del av aktuell forskning respektive gett dem återkoppling på studieresultat inom rimlig tid. Sammanfattningsvis förekommer mycket lite av det lärarstöd som avses inom denna dimension.

Studentspegeln framhåller också att:

”När studenterna samarbetar med andra för att lösa problem och utforska nya områden ger det värdefull träning som kan vara ett stöd för inläringen och en förberedelse för ett framtida samarbete inom yrkeslivet.”

Det studiesociala stödet är mycket betydelsefullt när det gäller att förebygga och motverka studieavbrott. Stödet från lärare är viktigt, inte minst för att hjälpa studenten att klara av studierna, stimulera till att ta del av aktuell forskning och samarbeta med sina kurskamrater.

2.2.7 Statistik från IT-universitetet

Statistik från IT-universitetet för åren 2002 – 2006 överensstämmer i stort sett med mina egna observationer och informationen som kom fram genom svaren på enkäten till kursdeltagarna på det aktuella magisterprogrammet.

Deltagarlistan omfattade från början 30 studenter, men enligt IT-universitetet hade endast 24 studenter formellt antagits till det aktuella programmet och av dessa var det bara 21 som registrerade sig på den första delkursen.

13 klarade delkurs ett, 10 klarade delkurs två, 8 klarade delkurs tre och 6 klarade delkurs fyra vid slutet av läsåret, vilket motsvarar ett bortfall på 80% av studenterna på den ursprungliga deltagarlistan, eller 75% av de antagna studenterna.

3 Metod

Valet av metod är en mycket viktig del av planeringen för en studie med empirisk inriktning. Tidigare goda erfarenheter av personliga intervjuer gjorde att jag först övervägde denna form av data-insamling som erbjuder många fördelar i form av detaljrikedom och flexibilitet. Jag övervägde också att använda strukturerade gruppintervjuer (*focus groups*) och prövade metoden med en grupp av 12 studenter. Efter en två timmar lång gruppintervju så försökte jag bearbeta det inspelade materialet och insåg snart att metoden medförde uppenbara problem, bl a när det gäller att tolka den icke verbala kommunikationen, variationer i tonfall, osv. Det var också mycket svårt att få deltagarna att genomgående hålla sig till ämnet och följa den planerade intervjustrukturen.

Jag prövade också metoden att skapa ett antal användarprofiler (*user profiles*) av fiktiva studenter som fick välja att genomföra respektive hoppa av sina studier för att därigenom försöka påvisa signifikanta skillnader mellan de båda kategorierna, som kunde ge större insikter om problematiken. Svårigheten låg i att skapa dessa profiler på ett sådant sätt att de verkligen representerade typiska studenter som väljer att läsa på distans och sedan konfronteras med de faktorer som kan leda till valet att hoppa av studierna.

Till slut valde jag att använda en enkät för att samla in mina data eftersom detta framstod som det bästa verktyget för att samla in informationen som är relevant för min empiriska studie. Kuniavsky (2003) menar också att: *"The best tool to find out who your users are and what their opinions are is the survey."* Enligt Kuniavsky bör man helst begränsa en enkät till 20 frågor, som kan besvaras på mindre än 20 minuter. Eftersom min enkät innehåller fyra fritextfrågor så valde jag att begränsa enkäten till 18 frågor. Man kan alltid diskutera vilka frågor som skall ingå i denna typen av enkät och det kommer säkert att finnas fler frågor som man efteråt hade önskat få svar på, t ex en direkt fråga om varför studenten väljer att fortsätta utbildningen i stället för att hoppa av.

3.1 Genomförandet av enkäten

Enkäten riktade sig till kursdeltagarna på ett magisterprogram vid IT-universitetet i Göteborg. Inbjudan att delta i enkäten sändes ut via e-post till de 30 studenter som var med på den ursprungliga deltagarlistan. Inbjudan innehöll en direkt weblänk till enkätens

hemsida på Chalmers (se Bilaga 1), vilket gjorde det lätt för deltagarna att gå direkt till den IT-baserade enkäten och besvara frågorna.

Enkäten genomfördes under en sommarmånad och under den första veckan kom det in 18 svar. Efter två veckor hade det kommit in 22 svar. Sammanlagt kom det in 24 svar på enkäten, vilket är 100% av de deltagare som enligt universitetets statistik från början hade antagits till programmet. 11 av de 24 ursprungliga deltagarna var kvinnor och 13 var män. Enkätens utformning framgår av Bilaga 1.

3.2 Frågornas innehåll och utformning

1 - 3 är frågor av demografisk natur och omfattar kön, ålder och civilstånd. Detta är ganska självklara frågor som brukar ingå i de flesta enkäter och som ger en bra uppfattning om den demografiska sammansättningen av deltagarna. Möjligtvis kan alla dessa variabler ha en viss betydelse för det aktuella problemet.

4: *Varför valde du distansstudier i stället för campus-baserade studier?* Frågan och svarsalternativen är hämtade från de nyligen publicerade studierna vid UCER som jag tidigare har refererat till, vilket ger möjligheter till att göra jämförelser med dessa studier.

5: *Varför valde du magisterprogrammet Lärande, kommunikation och IT?* Detta är en fråga med fritextsvar som kan ge värdefull information om valet av just detta magisterprogram.

6: *Hur motiverad var du att genomföra hela magisterprogrammet?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Helt omotiverad och (5) Mycket motiverad. Graden av motivation kan vara direkt relaterad till benägenheten att hoppa av eller fullfölja studierna.

7: *Hur skulle du beskriva din studiemiljö?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Mycket dålig och (5) Mycket bra. Studiemiljön kan vara en viktig bidragande faktor.

8: *Hur skulle du beskriva studiestödet från familj och vänner?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Mycket svagt och (5) Mycket starkt. Studiestödet kan vara en viktig bidragande faktor.

9: *Vilken kontakt hade du med dina studiekamrater?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Mycket dålig och (5) Mycket bra. Det är väldokumenterat att kontakten och samarbetet med studiekamrater i en väl fungerande lärgemenskap kan ha stor betydelse för den enskilda studenten.

10: *Vilken kontakt hade du med kursens lärare?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Mycket dålig och (5) Mycket bra. Kontakten med läraren är en viktig ingrediens i IT-stödd distansutbildning enligt rapporterna från UCER (2006).

11: *Fick du regelbunden feedback från kursens lärare?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Mycket sällan och (5) Mycket ofta. Enligt rapporterna från UCER (2006) har feedback (återkoppling) en central betydelse i relationen mellan lärare och studenter.

12: *Deltog lärarna tillräckligt mycket i kursens aktiviteter?* Svaret är på en 5-gradig skala mellan (1) Alldeles för lite och (5) Fullt tillräckligt. Kontakten med lärarna upplevs av många studenter som viktigare på IT-stödda distanskurser än på campuskurser, enligt rapporterna från UCER (2006).

13: *Har du avbrutit dina studier på magisterprogrammet?* Om du svarar Ja, besvara även frågorna 14, 15 och 16, om Nej, kan du gå direkt till frågorna 17 och 18. Svarsalternativen är Ja eller Nej.

14: *När avbröt du dina studier på magisterprogrammet?* Svaret är ett av följande alternativ: Före eller under första / andra / tredje / fjärde delkursen / uppsatsarbetet. Detta ger information om under vilken del av utbildningen som det är särskilt viktigt att sätta in åtgärder för att förebygga och motverka studieavbrott.

15: *Vad är den främsta orsaken till att du avbröt dina studier?* Detta är en fråga med fritextsvar som kan ge värdefull information om var man behöver sätta in de mest kraftfulla åtgärderna för att kunna förebygga och motverka studieavbrott.

16: *Planerar du att fullfölja magisterprogrammet vid ett senare tillfälle?* Svarsalternativen Ja, Nej, Vet inte. Frågan kan hjälpa till att klargöra hur stor andel av studenterna som har hoppat av studierna eller bara har gjort ett tillfälligt studieuppehåll.

17: *Vad kunde kursledningen och/eller IT-universitetet ha gjort för att underlätta dina studier på magisterprogrammet?* Detta är en fråga med fritextsvar som kan ge värdefull information om framtida åtgärder för att förebygga och motverka studieavbrott.

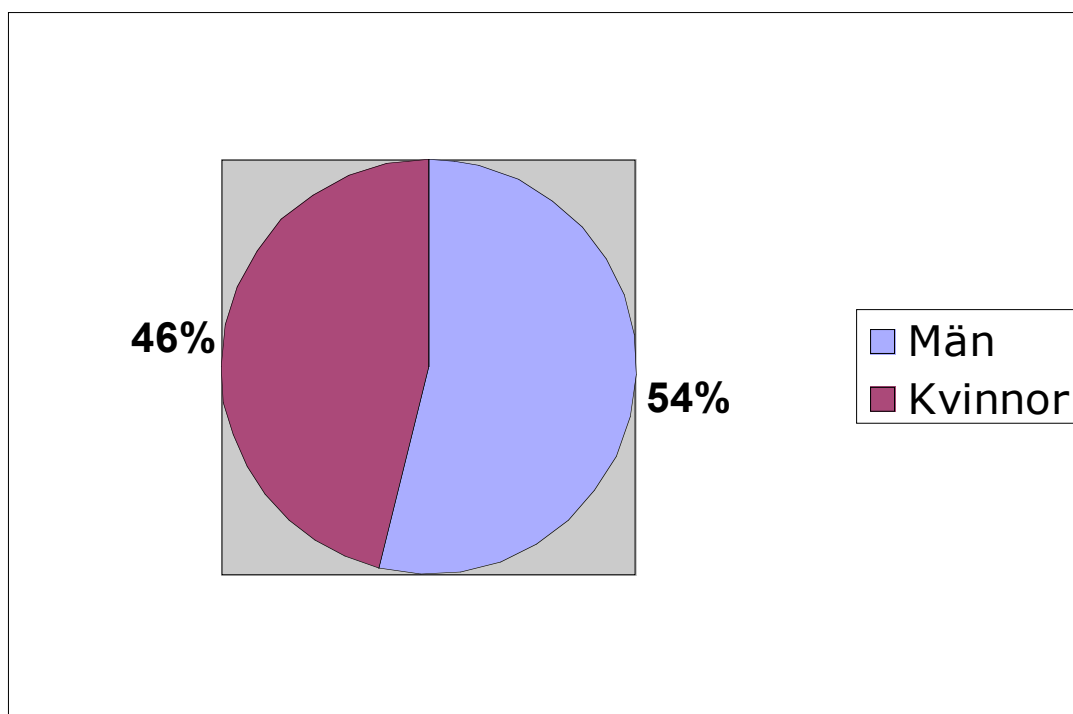
18: *Dina övriga kommentarer:* Det är alltid lämpligt att lägga in en möjlighet att lämna fritextkommentarer som avslutning på enkäten. Kuniavsky (2003) menar att de flesta inte utnyttjar möjligheten att lämna sina övriga kommentarer men att man ändå bör erbjuda det.

4 Resultat

Det är särskilt intressant att ta del av kommentarerna från många deltagare i studien, vilka utgör viktiga komponenter eftersom de ger värdefulla insikter om de faktorer som medverkar till att många studenter har valt att hoppa av sina studier. Detta är en sammanfattning och analys baserad på enkätsvaren. De fullständiga svaren redovisas i Bilaga 2.

Demografiska data om kursdeltagarnas kön, ålder och civilstånd presenteras först med diagram, förklarande text och kommentarer. Sedan följer en redovisning av motiv bakom valet av distansstudier, faktorer som kan leda fram till studieavbrott, motivationens avgörande betydelse för beslutet att avbryta eller fullfölja studierna, betydelsen av regelbunden feedback, samt studiesociala villkor.

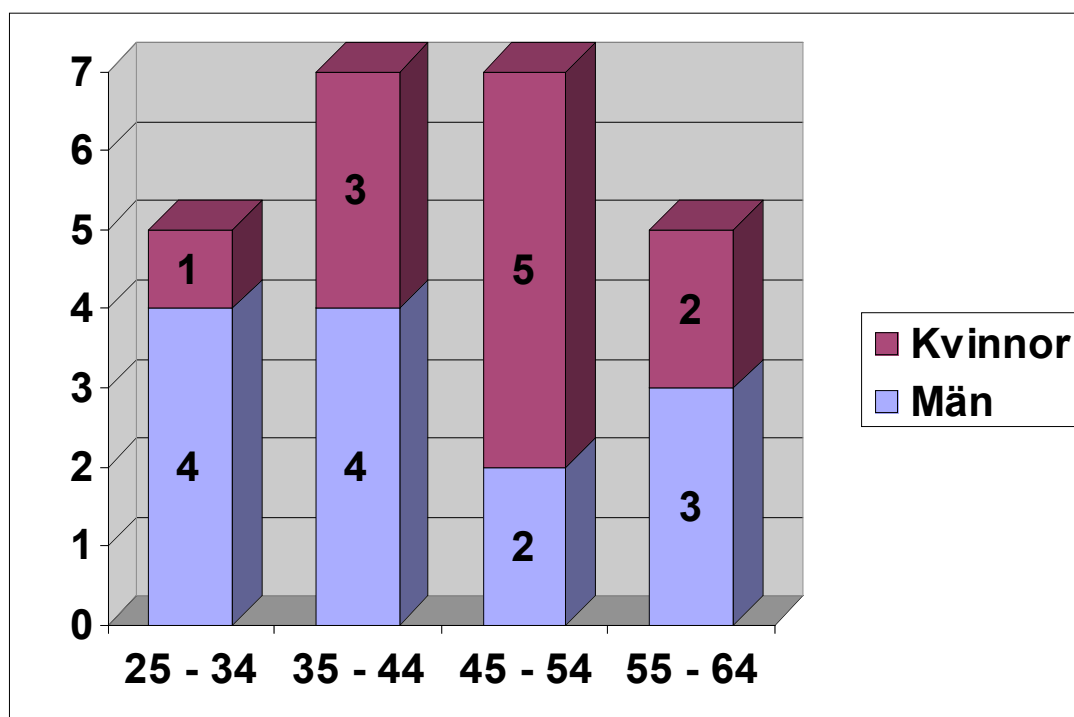
4.1 Kursdeltagarnas kön

Könsfördelningen var 46 % (11) kvinnor och 54 % (13) män, som alla besvarade enkäten. Magisterprogrammet i studien hade signifikant fler manliga kursdeltagare än genomsnittet för distansstudenterna vid Göteborgs universitet, där 70% var kvinnor och 30% män under läsåret 2005/ 06.

Enligt de två UCER rapporterna (2006) var det något fler kvinnor än män som valde att fullfölja sina studier, men i denna studien var det dubbelt så många män (4 av 6) jämfört med kvinnor (2 av 6) som fullföljde det första läsåret. Studien är naturligtvis alldeles för liten för att dra några slutsatser av detta, men det är ändå en intressant observation.

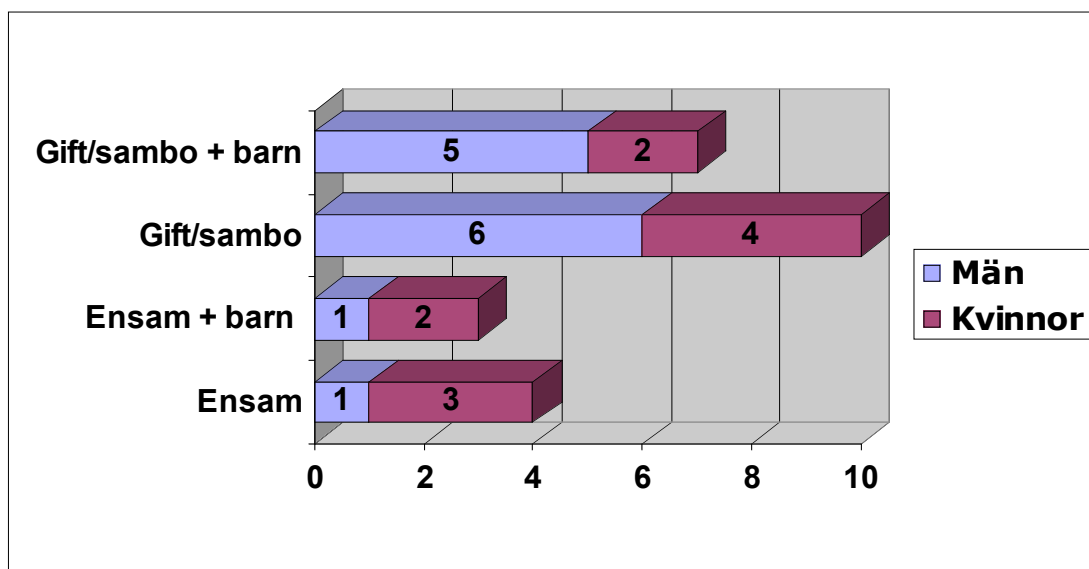
4.2 Åldersfördelning

58% av studenterna var mellan 35 och 54 år, 21% var mellan 25 och 34 år, samt 21% var mellan 55 och 64 år. 79% av kursdeltagarna i studien var över 34 år, vilket är nästan dubbelt så hög andel äldre studenter jämfört med det aktuella svenska genomsnittet för distansstudenter, vilket är 42% enligt SCB (2007).

Det finns olika åsikter om ålderns betydelse för benägenheten att hoppa av studierna. Rekkedal (1993) påvisade att uthålligheten i studierna minskar med ökande ålder medan Fjortoft (1996) fick det omvända resultatet. En självständig vuxen student med erfarenhet från arbetslivet borde ha en god förmåga att rätt disponera sin tid för studier och att kommunicera med läraren och kurskamraterna på ett adekvat sätt. Detta borde ge en äldre vuxen student klara fördelar framför en ung student. Samtidigt är det möjligt att den vuxna studenten kan få svårlösta konflikter mellan arbetet, familjelivet och studierna, medan den unga studenten lättare kan ägna sig åt studierna på heltid.

4.3 Civilstånd

17% av kursdeltagarna var ensamstående, 13% ensamstående med minderåriga barn, 42% gifta eller sammanboende, samt 29% gifta eller sammanboende med minderåriga barn.

Det är självklart att civilståndet kan ha en stor betydelse för hur lätt det är att ägna tillräckligt mycket tid till studierna. En ung student som bor hemma hos sina föräldrar har naturligtvis helt andra förutsättningar än en ensamstående och heltidsarbetande tvåbarnsmamma.

4.4 Valet av distansstudier

De vanligaste skälen till valet av distansstudier i stället för campusbaserade studier var att man inte kunde studera på något annat sätt på grund av arbetet (61%), att man ville utnyttja möjligheten att studera i sin egen takt (43%) och att man bodde långt från närmaste studieort (26%).

Det faktum att så många angav arbetet som ett skäl till att välja distansstudier är intressant därför att tidsmässiga konflikter mellan arbete och studier också uppges som anledning till att man avbryter sina studier. (Bilaga 2, 15.2, 17.2 och 18.3)

Kompetenshöjning var det i särklass vanligaste skälet till valet av detta magisterprogram, vilket återspeglas i följande citat:

- *”Som lärare har jag länge arbetat med IT-stödd undervisning men har hela tiden känt att min kompetens inte räckte riktigt till. Jag ville alltså utveckla min undervisning med hjälp av IT och behövde komplettera min lärarbehörighet med lite IT-kompetens.”*
- *”Jag arbetar med dessa frågor i mitt arbete, och kände att denna kurs skulle ge mig en djupare argumentationsbas, vilket den också gjorde. Sen tycker jag att det är roligt att studera, och jag har planer på att efter att någon gång bli färdig, kunna arbeta på ett annat sätt, tack vare de nya kunskaperna.”*
- *”För att det passade som hand i handske med min yrkesutbildning (informatör) och mina intressen inom det fältet och tidigare studier. Jag såg det som en chans att komma in och skaffa specialistkunskap som jag behöver för att komma in på arbetsmarknaden antingen som pedagog eller som någon som kan förmedla kunskap med hjälp av IT.”*

Andra skäl var pedagogiskt och/eller personligt intresse, samt studieformen som gjorde det möjligt att kombinera arbete och studier, eller att studera på distans långt från universitetet:

- *”Jag arbetar inom området och har ambitionen att fortsätta studera längre fram. Jag stimuleras av att själv fortbilda mig samtidigt som jag är yrkesverksam inom området.”*
- *”Har läst vid IT-universitetet tidigare och hade bra upplevelser från den tiden.”*
- *”Det var ett bra alternativ inom området pedagogik/lärande och jag kunde studera på distans samtidigt som jag kunde fortsätta arbeta.”*

4.5 Studieavbrott

57% uppgav att de har avbrutit sina studier på magisterprogrammet, vilket är betydligt lägre än de 75% som i verkligheten avbröt sina studier under det första läsåret. Skillnaden kan förklaras av att en del studenter kanske planerar att fullfölja sina studier efter ett kortare eller längre studieuppehåll och därför inte anser att de har slutgiltigt avbrutit sina studier.

80% av studenterna som avbröt sina studier uppgav att de gjorde det under den första terminen och 20% under den andra terminen av magisterprogrammet. Detta stämmer mycket väl överens med den verkliga statistiken som visar 78% respektive 22%.

Tidsbrist var den klart vanligaste orsaken till studieavbrott, vidare arbetsrelaterade problem, hälsoproblem och utbildningens kvalitet. Här följer några intressanta citat:

- *”Jag arbetar på heltid och har insett att jag har för många åtaganden på jobbet för att hinna med en extra kurs”.*
- *”Tidsbrist. Fulltidsarbete plus två andra extraarbeten. Engelsk facklitteratur som kräver extra tid.”*
- *”... främst tidsbrist var orsaken till att jag avbröt mina studier på denna kurs.”*
- *”Tidsbrist (mycket att läsa in) och att kursens innehåll inte var direkt användbart i mitt arbete som det ser ut nu.”*
- *”Jag har haft ett oerhört tryck på min arbetsplats och har arbetat mycket övertid. Det har gjort att jag inte kunnat genomföra mina studier i den takt jag hade ambition att göra när jag påbörjade dem.”*
- *”Utbildningen var kass helt enkelt. Bara en massa flum som i slutändan inte skulle givit mig ett arbete efteråt ändå, så det kändes som bortkastad tid.”*

Flertalet skäl för studieavbrott som har framkommit av denna studie inverkar negativt på studenternas motivation, vilket i sin tur ökar risken för avbrott. Positiva faktorer som stärker motivationen borde därför kunna minska risken för avbrott.

4.6 Motivationens betydelse

76% uppgav att de var motiverade eller mycket motiverade att genomföra hela magisterprogrammet. Motivationen är den röda tråden som förbinder de många bidragande faktorerna som tillsammans har en avgörande betydelse för beslutet att avbryta eller fullfölja studierna. Brist på motivation är en primär orsak till studieavbrott enligt Kim (2004). Därför är det särskilt intressant att notera studenternas egen uppskattning av sin motivation med tanke på att 75% valde att avbryta sina studier under det första året på magisterprogrammet.

Man kan tolka detta resultatet på två olika sätt. Antingen har man felbedömt sin egen grad av motivation i enkäten. Annars finns det andra faktorer som har haft större betydelse för beslutet att avbryta studierna. Tidsbrist kan säkert vara en trolig kandidat, som många studier anger i kombination med motivation.

4.7 Feedback

Studien visar att flertalet studenter önskar få en mer regelbunden feedback från lärarna. Tinto (2005) och andra forskare framhåller betydelsen av feedback, som utgör en viktig del av kommunikationen mellan lärare och studenter. En student säger att:

- *”Kursledare har för många kurser och hinner inte ge feedback till alla. Kurskraven var otydliga i början. Jag tror att många blev vilseledda.”*

Samtidigt uppgav majoriteten av studenterna (83%) att de hade en godtagbar, bra eller mycket bra kontakt med kursens lärare.

- *”Jag måste säga att jag har fått ett väldigt bra stöd ifrån IT-universitetet. Jag upplever att kursledningen gjort sitt yttersta för att bistå mig i att fullgöra mina studier.”*
- *”I princip har jag varit nöjd med informationen och stödet från kursledningen och IT-universitetet. Talar vi om ytterligare förbättringar handlar det om att vara tydligare i beskrivningen av vissa kursmoment, men det har inte varit något som inte gått att lösa med distanskommunikation.”*

70% uppgav att lärarna deltog för lite och/eller för sällan i kursens aktiviteter. Majoriteten av studenterna efterlyser alltså ett mer regelbundet deltagande och närvaro från lärarnas sida. Enligt rapporterna från UCER (2006) är kontakten med läraren mycket viktig vid utbildningar som går på distans med IT-stöd. Närvaro, feedback och kommunikation mellan lärare och studenter har stor betydelse som utbildningsstöd.

- *”[Lärarna borde] varit mer aktiva, lagt lite mer tid på kursen.”*
- *”Lärarna borde vara mer synliga och tillgängliga. Det uppstår frågor som kan besvaras bara av ledningen. Jag skulle gärna vilja påverka mer och kunna själv styra inriktningen på mina studier. Uppgifter upplevdes ibland som likartade och en del av kurslitteraturen onödigt krånglig och föga relevant.”*
- *”Kanske är det lite för lite press på oss deltagare. Jag tror att det skulle vara bättre om man hade lite mer piska, med datum då saker och ting helt enkelt måste vara klart. Nu går det lite på lösen, tycker jag. Dessutom skulle jag uppskatta att lärarna var mer aktiva under kursen och fungera mer som moderator i diskussionerna. Jag tror att motivationen skulle öka då.”*

4.8 Studiesociala villkor

70% uppgav att de hade en dålig eller mycket dålig kontakt med sina studiekamrater, vilket kan vara en viktig bidragande orsak till en svag motivation med ökad risk för studieavbrott. Denna slutsats bekräftas av många forskare som anser att studenternas förmåga att samverka inom ramen för en lärgemenskap har en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna (Bernard & Amundsen 1989, Bertrand et al. 1994, Gibson 1996, Kelly 1993, Visser 1998).

- *”Jag tyckte det var dålig kommunikation generellt på kursen. Min uppfattning är att man måste ha någon sorts daglig kontakt med lärare och kurskamrater samt ett längre seminariepass en gång per vecka för att hålla intresset för studierna vid liv.”*

Detta citat talar för majoriteten, som uppgav att de hade en dålig kontakt med sina studiekamrater. Som en motvikt följer ett positivt uttalande från minoriteten, de 30% som uppgav att de hade en bra kontakt med sina studiekamrater:

- *”Det Kollaborativa lärandet som vi är del av i den här kursen tycker jag fungerar alldeles utmärkt. Jag läser med stor behållning dina och övriga kursdeltagares inlägg. Allt som oftast finner jag att jag gör stora personliga framsteg i min förståelse som inte varit möjliga utan det kollaborativa upp-lägget. Metodiken passar mig mycket bra och jag skulle tveklöst fortsätta med den här typen av kurser om tillfälle ges.”*

Men det kollaborativa lärandet kan också ha sina nackdelar när tiden periodvis inte räcker till för för regelbundna kontakter, studier och seminariebidrag:

- *”Det som jag erfarit har varit jobbigt med att arbeta kollaborativt är att jag hamnat hjälplöst efter när jag varit tvungen att låta studierna vila en period med hänsyn till min övriga situation. Det blir direkt kännbart att man inte kunnat delta på en vecka eller två, man kan ’läsa ifatt sig’ men man kan inte diskutera ensam. På så sätt känns det som om styrkan i det kollaborativa lärandet också är svagheten. Man måste verkligen vara ’på tårna’ när alla andra är det, annars kommer man efter på ett kännbart sätt som gör att man tenderar att ge upp. Kanske beroende på att återläsningen på något sätt tappar sin mening när man inte kan ta aktiv del i diskussioner som redan är avslutade.”*

82% uppgav att de hade en bra eller mycket bra studiemiljö, och 78% uppgav att de hade ett starkt eller mycket starkt studiestöd från familj och vänner, vilket tyder på att dessa faktorer inte har spelat någon viktig roll i beslutet att avbryta studierna.

5 Diskussion

Studien utforskar motiven bakom valet av distansstudier, beskriver problematiken kring studieavbrott och föreslår åtgärder som skulle kunna minska dessa avhopp. Som empiriskt exempel används ett magisterprogram vid IT-universitetet i Göteborg.

5.1 Valet av distansstudier

De vanligaste skälen till valet av distansstudier i stället för campus-baserade studier var att man inte kunde studera på något annat sätt på grund av arbetet (61%), att man ville utnyttja möjligheten att studera i sin egen takt (43%) och att man bodde långt från närmaste studieort (26%).

Många angav sitt arbete som ett skäl till att välja distansstudier, vilket är intressant därför att tidsmässiga konflikter mellan arbete och studier också uppges som anledning till att man avbryter sina studier. Andra skäl var pedagogiskt och/eller personligt intresse, samt kompetenshöjning, som var det i särklass vanligaste skälet till valet av det aktuella magisterprogrammet.

5.2 Studieavbrott

Motivationen är den röda tråden som förbinder de många bidragande faktorerna som tillsammans har en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna. Brist på motivation är en primär orsak till studieavbrott enligt Kim (2004).

Tidsbrist var den klart vanligaste orsaken till studieavbrott bland enkätsvaren. Det gäller ofta att välja hur man skall prioritera tiden mellan olika viktiga aktiviteter där det kan vara en svårlöst konflikt mellan arbetet, familjelivet, fritidsaktiviteterna och där studierna ofta drar det kortaste strået.

70% uppgav att lärarna deltog för lite och/eller för sällan i kursens aktiviteter. Det kan man tolka som att majoriteten av studenterna efterlyser ett mer regelbundet deltagande och närvaro från lärarnas sida. Enligt rapporterna från UCER (2006) är kontakten med läraren mycket viktig vid utbildningar som går på distans med IT-stöd. Närvaro, feedback och kommunikation mellan lärare och studenter har stor betydelse som utbildningsstöd. Brist på detta viktiga stöd kan öka risken för studieavbrott.

70% uppgav att de hade en dålig eller mycket dålig kontakt med sina studiekamrater, vilket kan vara en viktig bidragande orsak till en svag motivation med ökad risk för studieavbrott. Denna slutsats bekräftas av många forskare som anser att studenternas förmåga att samverka inom ramen för en lärgemenskap har en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna (Bernard & Amundsen 1989, Bertrand *et al.* 1994, Gibson 1996, Kelly 1993, Visser 1998).

5.3 Förebyggande åtgärder

Alla åtgärder som skall förebygga och/eller motverka studieavbrott bör fokusera på att stärka motivationen som är en viktig gemensam nämnare, en röd tråd, vilken förbinder många bidragande faktorer som kan ha en avgörande betydelse för beslutet att hoppa av eller fullfölja studierna. Lärarna spelar här en mycket viktig roll och bör uppmuntras till bättre närvaro och mer regelbunden feedback.

Aktiva medlemmar i en väl fungerande studiegemenskap, en CoP (Community of Practice) enligt Wenger (1998 & 2002), eller CSCL (Computer Supported Collaborative Learning) enligt Wegerif (2005), med gemensamma aktiviteter, projekt och verktyg, har sannolikt bättre förutsättningar att framgångsrikt genomföra och avsluta sina studier än de som inte har ett starkt studiesocialt stöd.

Det är viktigt att främja kommunikationen mellan kursdeltagarna och organisera ett bra kamratstöd, där de mer aktiva medlemmarna kan uppmuntra dem som har svårt att följa med i kursens normala studietakt. Detta kamratstöd kan kompletteras med äldre elever (mentorer), som redan har genomgått kursen, vilka kan fungera som en extra resurs vid sidan av läraren.

Alan Seidman vid Center for the Study of College Student Retention i USA har utvecklat ett program för att motverka studieavhopp som beskrivs i boken *College Student Retention: Formula for Student Success* (Seidman 2005). Han ger också ut tidskriften *The Journal of College Student Retention: Theory & Practice*, som fortlöpande publicerar artiklar och vetenskapliga studier inom detta område.

Seidmans modell bygger på antagandet att interventionsprogram och bara kan vara framgångsrika när de är tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma förändringar. *“For intervention programs and services to be successful they must be powerful enough to effect change”*. Hans program framhåller betydelsen av en tidig identifikation av problemet, samt en tidig, intensiv och fortlöpande intervention.

5.4 Slutsatser

- Allt fler studenter väljer att läsa på distans, framför allt för att höja sin kompetens, av pedagogiskt eller personligt intresse, därför att det nu är möjligt att kombinera arbete och studier på distans, även när man bor långt från närmaste universitet.
- Studieavbrotten ligger på en hög nivå, särskilt inom IT-stödd distansutbildning. Brist på motivation, tid, lärardeltagande och kamratkontakt är de främsta bidragande orsakerna till studieavbrott som denna studie har identifierat med hjälp av en enkät och med stöd av den vetenskapliga litteraturen.
- Det finns ett stort behov av åtgärdsprogram som effektivt kan förebygga och motverka studieavbrott till följd av de faktorer som studien har identifierat. Lämpliga åtgärder som syftar till att stärka studenternas motivation och därmed minska risken för avbrott skulle kunna prövas i en prospektiv studie.

6 Referenser

Bernard, R.M. & Amundsen, C.L. (1989). Antecedents to dropout in distance education: does one model fit all? *American Journal of Distance Education*, 4(2), 25-46.

Bertrand, L., Demers, L. et Dion, J.M. (1994). Contrer l'abandon en formation à distance: expérimentation d'un programme d'accueil aux nouveaux étudiants à la Télé-université. *Revue de l'enseignement à distance*, 2(9).

Bourdages, L. et Delmotte, C. (2001). La persistance aux études universitaires à distance. *Revue de l'enseignement à distance*, 16(2).

Carnevale, D. (2000). Assessing the Quality of Online Courses Remains a Challenge, Educators Agree: Neither federal officials nor accreditors offer much help, and private services are fledgling. *The Chronicle of Higher Education*, (February 18).

Clark, R. E. (1998). Motivating Performance: Part 1 - Diagnosing and Solving Motivation Problems. *Performance Improvement*, 37(8), 39-46.

COM (2003:58). *The role of the universities in the Europe of knowledge*. Commission of the European Communities.

Fjortoft, N.F. (1996). Persistence in a distance learning program: A case in pharmaceutical education. *American Journal of Distance Education*, 10(3), 49-59.

Garland, M. (1993). Ethnography penetrates the "I didn't have time" rationale to elucidate higher order reasons for distance education withdrawal. *Research in Distance Education*, 5(1, 2), 6-11

Gibson, C. (1996). Toward an understanding of academic self-concept in distance education. *American Journal of Distance Education*, 10(1), 23-36.

Giles, I M (1999). *An Examination of Persistence and Dropout in the Online-Conferenced Classroom*. Virginia Polytechnic Institute and State University. USA.

Grayson, J.P. & Grayson, K. (2003). *Research on Retention and Attrition*. Montreal: Millennium Research Series, The Canada Millennium Scholarship Foundation.

HSV (2007, April). *Alltfler högskolestudenter läser på distans*.
www.hsv.se/publikationerarkiv/pressmeddelanden/2007/5.5b73fe55111705b51fd80002640.html

Högskoleverket (2007:20 R). *Studentspegeln*.

Journal of College Student Retention. Amityville, NY: Baywood Publishing Company.

Keller, J. M. (1983). Motivational design of instruction. In C. M. Reigeluth (Ed.), *Instructional-design theories and models. An overview of their current status* (pp. 383-434). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Kelly, B. (1993). Increasing student retention rates. *Distance Education Association of New Zealand Bulletin*, 16, 21-28.

Kember, D. (1989). A Longitudinal-Process Model of Drop-Out from Distance Education. *Journal of Higher Education*, 60(3), 278-301.

Kember, D. (1995). *Open Learning Courses for Adults: A Model of Student Progress*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.

Kennedy, C. A. (2000). *What Influences Student Learning in an Online Course?* ERIC document reproduction services, ED 466238.

Kim, K.-J. (2004, October). *Motivational influences in self-directed online learning environments*. Paper presented at the 27th conference of the Association for Educational Communications and Technology, Chicago. (ERIC Document No. ED484054).

Kuniavsky, Mike (2003). *Observing the User Experience, A Practitioner's Guide to User Research*. San Francisco: Morgan Kaufmann Publishers.

Lindh J. & Soames C-A. (2004): A Dual Perspective on an Online University Course. *Electronic Journal on e-learning*, 2(1), 129-134.

Linnenbrink, E. A. & Pintrich, P. R. (2002). Motivation as an enabler for academic success. *School Psychology Review*, 31(3), 313-328.

Morgan, C. K.; Tam, M. (1999). Unravelling the complexities of distance education student attrition. *Distance Education*, 20(1), 96-108.

Mårad, G. & Westerberg, P. (2006a). *Nätuniversitetets studentnytta – slutrapport I från en 3-årig utvärdering*. UCER (Umeå Centre for Evaluation Research), Umeå universitet.

Mårad, G. & Westerberg, P. (2006b). *Attityder till och erfarenheter av Nätuniversitetets IT-stödda distansutbildningar hos studenter, lärare och prefekter 2003–2006 – slutrapport II från en 3-årig utvärdering*. UCER, Umeå universitet, Umeå.

Nagi, K. & Sassani, A. (2003). *Pedagogik, Kollaboration och Teknik – tre främjande faktorer inom distansutbildning*. Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Pintrich, P.R (2003). Motivation and Classroom Learning. In W.M. Reynolds & G.E. Miller (Eds), *Handbook of psychology*, vol 7: *Educational psychology* (pp. 103-122). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Pithers, B. & Twyford, K. (2000). The Effect of Telephone Contact as a Means of Student Support in Distance Education. *Australian & New Zealand Journal of Vocational Education Research*, 8, 91-109.

Rekkedal, T. (1993). *Practice related research in large scale distance education*. A presentation at Umeå University.

Rovai A.P. (2002): Building a Sense of Community at a Distance. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, (April 2002) ISSN: 1492-3831.

Scalese, E. R. (2001). What Can a College Distance Education Program Do To Increase Persistence and Decrease Attrition?, *Journal of Instruction Delivery Systems*, 15, 16-20.

SCB (2007). *Universitet och högskolor – Studenter och examina i grundutbildningen 2005/06*. Sveriges officiella statistik, statistiska meddelanden. UF 20 SM 0701.

Seidman, A. (2005). *College Student Retention: Formula for Student Success*. ACE/Praeger Series on Higher Education, Greenwood Publishing Group.

Svensson L. (2002). *Communities of distance education*. Department of Informatics, Göteborg University.

Tinto, V. (1975). Dropout From Higher Education: A Theoretical Synthesis of Recent Research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89-125.

Tinto, V. (1998). Learning Communities and the Reconstruction of Remedial Education in Higher Education, presentation at the *Conference on Replacing Remediation in Higher Education*, Stanford University, January 26-27.

Tinto, V. (2005). Moving from Theory to Action. In A. Seidman (ed.), *College Student Retention, Formula for Student Success* (pp. 317-333). ACE/Praeger Series on Higher Education, Greenwood Publishing Group.

Visser, L. (1998). *The development of motivational communication in distance education support*. Doktorsavhandling, Université de Twente, Vernouillet, France.

Wegerif, R. (2005, May 30 -June 4): *Towards a dialogic understanding of the relationship between CSCL and teaching thinking skills*. Paper presented at the Computer Supported Collaborative Learning Conference, Taipei, Taiwan.

Wenger, E. (1998). *Communities of Practice – Learning, Meaning, and Identity*. New York: Cambridge University Press.

Wenger, E., McDermott, R. & Snyder, W.M. (2002). *Cultivating Communities of Practice*. Boston: Harvard Business School Press.

Bilaga 1: Enkätens utformning (1/3)

Problemet med studieavhopp

Denna enkät riktar sig till alla studenter som antogs till magisterprogrammet ITU 161, Lärande, kommunikation och IT, ht 2006. Av de 30 deltagare som från början antogs till programmet var det endast 6 (20%) som avslutade delkurs 4 vid slutet av vårterminen 2007, vilket motsvarar ett bortfall på 80%.

Mitt studie avser att kartlägga omfattningen och de främsta bakomliggande orsakerna till studieavhopp vid IT-universitetet, samt föreslå åtgärder som man kan vidta för att försöka komma tillrätta med problemet. Dina svar på enkäten är en mycket viktig del av studien och de kommer naturligtvis att behandlas helt konfidentiellt. Tack på förhand för din värdefulla medverkan!

Hans Juneby

1: Kön:

- Kvinna
 Man

2: Ålder:

- < 25
 25 - 34
 35 - 44
 45 - 54
 55 - 64
 65 +

3: Civilstånd:

- Ensamstående
 Ensamstående med minderåriga barn
 Gift/sammanboende
 Gift/sammanboende med minderåriga barn

4: Varför valde du distansstudier i stället för campus-baserade studier? (Du kan markera mer än ett alternativ.)

- Jag ville utnyttja möjligheten att studera i min egen takt.
 Jag kunde inte studera på något annat sätt på grund av mitt arbete.
 Jag bodde långt från närmaste studieort.
 Jag kunde inte studera på något annat sätt på grund av min familjesituation.
 Andra orsaker (som du kan ange i ditt svar på fråga 5)

5: Varför valde du magisterprogrammet Lärande, kommunikation och IT?

6: Hur motiverad var du att genomföra hela magisterprogrammet?

- 1 Helt omotiverad
 2
 3
 4
 5 Mycket motiverad

Enkätens utformning (2/3)

- 7: Hur skulle du beskriva din studiemiljö?
- 1 Mycket dålig
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Mycket bra
- 8: Hur skulle du beskriva studiestödet från familj och vänner?
- 1 Mycket svagt
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Mycket starkt
- 9: Vilken kontakt hade du med dina studiekamrater?
- 1 Mycket dålig
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Mycket bra
- 10: Vilken kontakt hade du med kursens lärare?
- 1 Mycket dålig
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Mycket bra
- 11: Fick du regelbunden feedback från kursens lärare?
- 1 Mycket sällan
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Mycket ofta
- 12: Deltog lärarna tillräckligt mycket i kursens aktiviteter?
- 1 Alldeles för lite
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 Fullt tillräckligt
- 13: Har du avbrutit dina studier på magisterprogrammet? Om du svarar Ja, besvara även frågorna 14, 15 och 16, om Nej, kan du gå direkt till frågorna 17 och 18.
- Ja
 - Nej
- 14: När avbröt du dina studier på magisterprogrammet?
- Före eller under första delkursen
 - Före eller under andra delkursen
 - Före eller under tredje delkursen

Enkätens utformning (3/3)

Före eller under fjärde delkursen

Före eller under uppsatsarbetet

15: Vad är den främsta orsaken till att du avbröt dina studier?

16: Planerar du att fullfölja magisterprogrammet vid ett senare tillfälle?

Ja

Nej

Vet inte

17: Vad kunde kursledningen och/eller IT-universitetet ha gjort för att underlätta dina studier på magisterprogrammet?

18: Dina övriga kommentarer:

Send my answers

Bilaga 2: Svar på enkäten

Innehållsförteckning

1 Kön	38
2 Ålder	38
3 Civilstånd	38
4 Valet av distansstudier	38
5 Valet av magisterprogram	39
6 Motivation	41
7 Studiemiljö	41
8 Studiestöd	41
9 Kamratkontakt	42
10 Lärarkontakt	42
11 Feedback	42
12 Lärardeltagande	42
13 Studieavbrott	43
14 Tidpunkt för studieavbrott	43
15 Orsaker till studieavbrott	43
16 Fullfölja programmet senare	45
17 Underlätta studierna	45
18 Övriga kommentarer	47

1 Kön

Den första frågan gäller kursdeltagarnas kön, där den ursprungliga könsfördelningen var 46 % (11) kvinnor och 54 % (13) män, som alla besvarade enkäten. Magisterprogrammet i studien hade signifikant fler manliga kursdeltagare än genomsnittet för distansstudenterna vid Göteborgs universitet, där 70% var kvinnor och 30% män under läsåret 2005/06.

2 Ålder

Den andra frågan gäller kursdeltagarnas ålder, där fördelningen ser ut på följande sätt (k=kvinnor, m=män):

- < 25 år 0%
- 25 – 34 21% (1k+4m=5)
- 35 – 44 29% (3k+4m=7)
- 45 – 54 29% (5k+2m=7)
- 55 – 64 21% (2k+3m=5)
- 65 + 0%

79% av kursdeltagarna i studien var över 34 år, vilket är nästan en dubbelt så hög andel äldre studenter jämfört med det aktuella svenska genomsnittet för distansstudenter, vilket är 42% enligt SCB (2007).

3 Civilstånd

Den tredje frågan gäller kursdeltagarnas civilstånd, som är fördelat på följande sätt (k=kvinnor, m=män):

- 17% Ensamstående (3k+1m=4)
- 13% Ensamstående med minderåriga barn (2k+1m=3)
- 42% Gift/sammanboende (4k+6m=10)
- 29% Gift/sammanboende med minderåriga barn (2k+5m=7)

4 Valet av distansstudier

Varför valde du distansstudier i stället för campus-baserade studier? (Här kunde man välja mer än ett av fem olika alternativ.)

- 43% Jag ville utnyttja möjligheten att studera i min egen takt.

- 61% Jag kunde inte studera på något annat sätt på grund av mitt arbete.
- 26% Jag bodde långt från närmaste studieort.
- 17% Jag kunde inte studera på något annat sätt på grund av min familjesituation.
- 22% Andra orsaker (som du kan ange i ditt svar på fråga 5).

5 Valet av magisterprogram

Varför valde du magisterprogrammet Lärande, kommunikation och IT? (Frågan har en ruta för fritextsvar.) Här följer de enskilda svaren grupperade i olika kategorier:

5.1 Kompetenshöjning

- *Tänkte att jag kunde ha nytta av det i mitt yrke som lärare. Kompetenshöjning.*
- *Verkade intressant och en möjlighet att vidareutveckla min kompetens.*
- *Som lärare har jag länge arbetat med IT-stödd undervisning men har hela tiden känt att min kompetens inte räckte riktigt till. Jag ville alltså utveckla min undervisning med hjälp av IT och behövde komplettera min lärarbehörighet med lite IT-kompetens.*
- *Jag valde denna kurs för att jag skulle utveckla en on-line kurs inom ett internationellt projekt som jag koordinerar.*
- *Viktigt innehåll och praktisk tillämpning i mitt yrke.*
- *Ville förbättra mina undervisningsmetoder.*
- *Jag arbetar med dessa frågor i mitt arbete, och kände att denna kurs skulle ge mig en djupare argumentationsbas, vilket den också gjorde. Sen tycker jag att det är roligt att studera, och jag har planer på att efter att någon gång bli färdig, kunna arbeta på ett annat sätt, tack vare de nya kunskaperna.*
- *För att det passade som hand i handske med min yrkesutbildning (informatör) och mina intressen inom det fältet och tidigare studier. Jag såg det som en chans att komma in och skaffa specialistkunskap som jag behöver för att komma in på*

arbetsmarknaden antingen som pedagog eller som någon som kan förmedla kunskap med hjälp av IT.

5.2 Pedagogiskt intresse

- *Mitt gamla intresse för pedagogik i kombination med det nya digitala lärandet styrde mitt val.*
- *Jag arbetar inom området och har ambitionen att fortsätta studera längre fram. Jag stimuleras av att själv fortbilda mig samtidigt som jag är yrkesverksam inom området.*
- *Nyfiken och intresserad av ämnet hoppades på stöd och intresse ifrån min arbetsgivare. Tyvärr fanns där endast ett svagt intresse och vi fick ej söka pengar*
- *Ville lära mig mer om IT.*

5.3 Personligt intresse

- *Goda recensioner av vänner och kollegor.*
- *Intressant område tangerar mitt yrkesområde*
- *Har läst vid IT-universitetet tidigare och hade bra upplevelser från den tiden.*

5.4 Bra studieform

- *Det var ett bra alternativ inom området pedagogik/lärande och jag kunde studera på distans samtidigt som jag kunde fortsätta arbeta.*
- *För att jag har en 120 p utbildning inom området redan (80 p pedagogik och 40 p nya medier) och ville ha en magister. Jag bor i Stockholm och ville läsa just denna utbildning som ej finns någon annan stans i landet - därför valde jag att läsa denna distanskurs.*

5.5 Fristående kurs

- *Jag valde inte det, det var magisterprogrammet IT-stödd distansundervisning jag gick.*
- *Som extrakurs utöver ett magisterprogram på annan institution. Ett stort intresse för att lära mig mer på området och tidigare studier vid informatik. Valde inte program, utan FRISTÅENDE KURS, varför jag besvarar nästa fråga med helt omotiverad.*

6 Motivation

Hur motiverad var du att genomföra hela magisterprogrammet?

1. 13% Helt omotiverad
2. 13%
3. 13%
4. 21%
5. 42% Mycket motiverad

7 Studiemiljö

Hur skulle du beskriva din studiemiljö?

1. 9% Mycket dålig
2. 9%
3. 39%
4. 22%
5. 22% Mycket bra

8 Studiestöd

Hur skulle du beskriva studiestödet från familj och vänner?

1. 9% Mycket svagt
2. 14%
3. 23%
4. 32%
5. 23% Mycket starkt

9 Kamratkontakt

Vilken kontakt hade du med dina studiekamrater?

1. 26% Mycket dålig
2. 22%
3. 22%
4. 22%
5. 9% Mycket bra

10 Lärarkontakt

Vilken kontakt hade du med kursens lärare?

1. 9% Mycket dålig
2. 9%
3. 39%
4. 22%
5. 22% Mycket bra

11 Feedback

Fick du regelbunden feedback från kursens lärare?

1. 13% Mycket sällan
2. 26%
3. 26%
4. 26%
5. 9% Mycket ofta

12 Lärardeltagande

Deltog lärarna tillräckligt ofta i kursens aktiviteter?

1. 26% Alldeles för lite
2. 22%
3. 22%
4. 26%
5. 4% Fullt tillräckligt

13 Studieavbrott

Har du avbrutit dina studier på magisterprogrammet? Om du svarar Ja, besvara även frågorna 14, 15 och 16, om Nej, kan du gå direkt till frågorna 17 och 18.

57% Ja
43% Nej

14 Tidpunkt för studieavbrott

40% Före eller under första delkursen
40% Före eller under andra delkursen
0% Före eller under tredje delkursen
20% Före eller under fjärde delkursen

15 Orsaker till studieavbrott

Vad är den främsta orsaken till att du avbröt dina studier? (Frågan har en ruta för fritextsvar.) Här följer de enskilda svaren svaren grupperade i olika kategorier:

15.1 Tidsbrist

- *Tidsbrist.*
- *Tidsbrist. Fulltidsarbete plus två andra extraarbeten. Engelsk facklitteratur som kräver extra tid.*
- *Tidsbrist (mycket att läsa in) och att kursens innehåll inte var direkt användbart i mitt arbete som det ser ut nu. Det vi läste var dock mycket användbart, tänkvärt och intressant i ett bredare perspektiv och bra kunskap att ha med sig.*
- *Jag arbetar på heltid och har insett att jag har för många åtaganden på jobbet för att hinna med en extra kurs.*
- *Tidsbrist, "materialbrist", den utlovade Internetdatorn som man skulle få låna gick inte att låna till min kurs ...*

15.2 Arbetsrelaterade problem

- *Svåra efterhängsamma problem med min arbetsgivare.*
- *Jag har haft ett oerhört tryck på min arbetsplats och har arbetat mycket övertid. Det har gjort att jag inte kunnat genomföra mina studier i den takt jag hade ambition att göra när jag påbörjade dem.*
- *Jag kanske tar upp studierna igen om nya projekt dyker upp inom mitt arbete och jag kan sköta en del av undersökningen i mitt arbete. Vill kunna få ekonomiskt stöd eller vinning i förlängningen. Skolans värld mycket ointresserad av att belöna eller värdesätta dessa studier.*
- *Själv har jag vid två tillfällen varit tvungen att tillfälligt avbryta mina studier, dels i höstas under delkurs två och dels i våras under delkurs fyra. I höstas berodde det på att jag blev pappa och i våras berodde det på att mina arbetsuppgifter förändrades och utökades.*

15.3 Hälsoproblem

- *Hälsoproblem satte stopp för extrakursen, i annat fall skulle jag troligtvis ha avslutat den. Nu blev den inte ens påbörjad, vilket var synd.*
- *Min moster blev sjuk och dog under period 2 och 3, vilket gjorde att min studietid inte längre fanns. Jag och min syster var närmast anhöriga, och jag var den som tog hand om dödsboet med allt vad det innebar.*

15.4 Utbildningens kvalitet

- *Värdelöst upplägg.*
- *Utbildningen var kass helt enkelt. Bara en massa flum som i slutändan inte skulle givit mig ett arbete efteråt ändå, så det kändes som bortkastad tid. Varför kan inte IT-universitetet bedriva utbildningar som eventuellt leder till arbete och inte enbart är till för att fylla ut ens tid med? Fritidsforskning finns det tydligen alltför mycket av.*

- *Jag tyckte det var dålig kommunikation generellt på kursen. Min uppfattning är att man måste ha någon sorts daglig kontakt med lärare och kurskamrater samt ett längre seminariepass en gång per vecka för att hålla intresset för studierna vid liv.*

16 Fullfölja programmet senare?

Planerar du att fullfölja magisterprogrammet vid ett senare tillfälle?

- 29% Ja
- 29% Nej
- 43% Vet inte

17 Underlätta studierna

Vad kunde kursledningen och/eller IT-universitetet ha gjort för att underlätta dina studier på magisterprogrammet? (Frågan har en ruta för fritextsvar.) Här följer de enskilda svaren grupperade i olika kategorier:

17.1 Tidsbrist

- *De kunde inte göra så mycket då främst tidsbrist var orsaken till att jag avbröt mina studier på denna kurs.*
- *Inget mer. Jag har fått väldigt god respons från Lars-Erik, men det är min tid som inte har räckt till. Men jag känner stödet att kunna ta ikapp i alla fall.*

17.2 Arbetsrelaterade problem

- *Göra mer reklam ute i verksamheten skolan. Universitetens lärdomar måste få en större kontakt med verkligheten. Dessa två världar behöver knytas samman mer. Det handlar inte om min och universitetets relation den är god och jag tycker att jag lärt mig mycket men min arbetsplats är tyvärr inte lika intresserad och då vill jag kunna göra annat på min fritid.*

17.3 Bra stöd från IT-universitetet

- *Jag måste säga att jag har fått ett väldigt bra stöd ifrån IT-universitetet. Jag upplever att kursledningen gjort sitt yttersta för att bistå mig i att fullgöra mina studier. Jag hade däremot för avsikt att studera andra kurser inom Nätuniversitetet, och samtliga försök att göra så misslyckades, vilket försenade kursstart för mig på en kurs, och gjorde att jag var tvungen att välja en annan kurs väldigt långt in på terminen. Det bidrog till viss del i det faktum att jag inte färdigställde mina studier på vårterminen. Detta är dock något jag inte på något sätt lastar IT-universitetet för, eftersom kursledningen hjälpt mig väldigt mycket i denna problematik.*
- *Kunde inte agerat så mycket annorlunda. Har fått den hjälp och stöd jag har behövt och svar på mina frågor inom rimlig tid.*
- *Inte så mycket för min del. Jag är studievän. LEJ jobbade på så gott han hann men andra kursledare gjorde inte så mycket.*
- *I princip har jag varit nöjd med informationen och stödet från kursledningen och IT-universitetet. Talar vi om ytterligare förbättringar handlar det om att vara tydligare i beskrivningen av vissa kursmoment, men det har inte varit något som inte gått att lösa med distanskommunikation.*

17.4 Utbildningens kvalitet

- *[Lärarna borde] varit mer aktiva, lagt lite mer tid på kursen.*
- *De borde gå kursen själva först så hade det nog blivit annorlunda.*
- *Lärarna borde vara mer synliga och tillgängliga. Det uppstår frågor som kan besvaras bara av ledningen. Jag skulle gärna vilja påverka mer och kunna själv styra inriktningen på mina studier. Uppgifter upplevdes ibland som likartade och en del av kurslitteraturen onödigt krånglig och föga relevant.*
- *Kändes som litteraturen var mastig, framför allt för att den var på engelska.*

- *Vet inte så noga, det var lite problem med kurslitteratur, men betvivlar att det kunde ha hjälpt min situation just då. Har inte försökt komma vidare så jag kan inte uttala mig om huruvida de kunnat hjälpa mig. Hoppas på hjälp när jag orkar be om det.*
- *Tydligare instruktioner och tydligare möten, på det sättet skulle jag aldrig ha varit nervös över att ha missat något möte, eller inlämningsdatum.*
- *Jag tyckte det var dålig kommunikation generellt på kursen. Min uppfattning är att man måste ha någon sorts daglig kontakt med lärare och kurskamrater samt ett längre seminariepass en gång per vecka för att hålla intresset för studierna vid liv.*
- *Kanske en träff med alla elever i början av kursen skulle öka intresset.*

17.5 Blandade kommentarer

- *Sett till att hålla givna löften.*
- *Tja, vet inte riktigt.*
- *Ingenting.*
- *Absolut ingenting.*

18 Övriga kommentarer

Dina övriga kommentarer (med en ruta för fritextsvar). Här följer de enskilda bidragen grupperade i olika kategorier:

18.1 Utbildningens kvalitet

- *Kursledare har för många kurser och hinner inte ge feedback till alla. Kurskraven var otydliga i början. Jag tror att många blev vilseledda.*
- *Kanske är det lite för lite press på oss deltagare. Jag tror att det skulle vara bättre om man hade lite mer piska, med datum då saker och ting helt enkelt måste vara klart. Nu går*

det lite på lösen, tycker jag. Dessutom skulle jag uppskatta att lärarna var med aktiva under kursen och fungera mer som moderator i diskussionerna. Jag tror att motivationen skulle öka då.

- Föredrar individuella uppgifter framför gruppuppgifter. Har man ont om tid, kan man lättare planera och genomföra uppgifterna om man inte behöver ta hänsyn till andra. Funkade bra med Fronter!*
- Mitt allvarligaste problem med att följa kursen var att jag inte var säker på hur nästa delmoment skulle se ut och hur det skulle genomföras. Därför kändes det som att jag missat något varje gång en kurs startade utan att så var fallet. Jag kände inte igen studieordningen fastän jag har studerat över 200 poäng på universitetsnivå.*
- Jag tycker man borde avveckla programmet och skapa en utbildning som är mer verklighetsnära och inte bara har en massa akademiska begrepp. Pedagogik är nog den värsta flumutbildningen som finns.*
- Jag är nöjd med kursupplägg och kursledning till 90% och mer än så tycker jag inte man kan begära. Vill IT-universitetet sträva efter ändå högre kvalitet handlar det om bättre respons och vägledning från kursledningen, men jag inser att resurserna hos kursledningen är begränsade och med tanke på det är jag nöjd med det stöd jag fått. Jag har haft gott om tid att bedriva mina studier och min studiemiljö har varit mycket bra, vilket jag anser bidragit till att mina studier löpt utan större problem. Det enda som påverkat mig lite negativt har varit en flytt som störde telekommunikationerna under en period.*
- Det Kollaborativa lärandet som vi är del av i den här kursen tycker jag fungerar alldeles utmärkt. Jag läser med stor behållning dina och övriga kursdeltagares inlägg. Allt som oftast finner jag att jag gör stora personliga framsteg i min förståelse som inte varit möjliga utan det kollaborativa upplägget. Metodiken passar mig mycket bra och jag skulle tveklöst fortsätta med den här typen av kurser om tillfälle ges. Det som jag erfarit har varit jobbigt med att arbeta kollaborativt är att jag hamnat hjälplöst efter när jag varit tvungen att låta studierna vila en period med hänsyn till min övriga situation. Det blir direkt kännbart att man inte kunnat delta på en vecka eller två, man kan "läsa ifatt sig" men man kan inte diskutera ensam. På så sätt känns det som om*

styrkan i det kollaborativa lärandet också är svagheten. Man måste verkligen vara "på tårna" när alla andra är det, annars kommer man efter på ett kännbart sätt som gör att man tenderar att ge upp. Kanske beroende på att återläsningen på något sätt tappar sin mening när man inte kan ta aktiv del i diskussioner som redan är avslutade.

- *Jag har haft stor nytta av kursen.*

18.2 Tekniska och administrativa problem

- *Det har tidvis varit väldigt svårt att logga in sig på Fronter. Servern har legat nere ibland flera dagar. Jag har full förståelse för det att sådant kan vara svårt att åtgärda exempelvis under helger och kvällar, samtidigt som det blir ett irritationsmoment eftersom när man arbetar på dagtid är det de enda tillfällena man kan sköta sina studier och kontakterna med kurskamraterna.*
- *Se över tekniken för kommunikation. Gå igenom användarinstruktionen vid första samlingstillfället – gör en test av kommunikationen när alla är på plats i samma hus vid kick-off:en – utgå inte från att alla kan hantera VR-kommunikation – jag klarade det men tyckte vi kommunicerade alldeles för lite generellt!*
- *Jag tycker de delar av kursen som jag blivit bekant med känns lovande, och jag kände mig sporrad att ta itu med det hela, men det var problem med min registrering, lösenord på Fronter och uthyrningsdatorer som sammanföll med mina problem vid sidan av, jag vill absolut fortsätta, och hoppas att det finns möjlighet! Jag tror att problemen med avhopp kan ha att göra med grupparbetsupplägget, om man stöter på patrull utanför studierna, så blir det väldigt jobbigt att känna ansvar inför gruppen, och då ska det sägas att mina grupp-kamrater var otroligt stöttande och förlåtande när det hände mig! Men jag tror ändå att ett rätt individuellt upplägg är enda möjligheten att få många olika livssituationer att gå igenom samma "process". Jag tror att kursen har mycket att erbjuda!*
- *För den typen av avhopp som jag gjorde kan jag inte svara på flertalet av frågor. Jag saknar ett vet inte/kan inte svara alternativ.*

18.3 Arbetsrelaterade frågor

- *Skulle kunna tänka mig att fullfölja kursen vid senare tillfälle. För närvarande är det andra kurser som jag prioriterar och som bättre passar ihop med mitt arbete just nu, t ex kursen Kunskap och bedömning.*
- *Jag skulle vilja bli kontaktad ang. om jag fortfarande får lov att delta i kursen när den sätter igång. Jag är för närvarande arbetslös efter avslutad magisterutbildning och får i så fall söka dispens från min a-kassa snarast. Mitt mobiltnnr är XXX.*
- *Jag har hittills varit väldigt nöjd med mina studier. Jag har så vitt jag vet endast kvar en uppsats, en 5p kurs och ett moment i en annan kurs. Min bedömning är att jag borde kunna färdigställa dessa på den kommande terminen. Min upplevelse av avhopp under utbildningen har mycket att göra med att studerande är yrkesverksamma. Det är oftast det skäl som anges när deltagare lämnar in sent eller inte lämnar in alls. Måhända kanske man skulle göra en analys av vad för studenter som går utbildningen. Min gissning är att merparten är lärare, och då torde det inte vara svårt att mer på allvar integrera kursen och dess uppgifter med den arbetssituation kursdeltagarna har, för att på så vis göra det lättare för dem, och mer intressant. Jag tror också att motivationen skulle öka om det var så att man var två ur ett lärarlag, exempelvis, som studerade tillsammans. Det skulle skapa en ytterligare drivkraft.*
- *Min ålder gör att dessa studier inte kan vara en karriärsstege in i universitetets arbetsmarknad för mig. Det har varit lärorikt och intressant och jag skulle gärna fortsätta men dygnet har bara 24 timmar.*